SCHEDIASMA

CONTINENS:

1. VOCABVLA EX QVATVOR PRIORIBVS CAPITIBVS GENESEOS;

2. ANNOTATIONES QVASDAM IN D. MICHAELIS GRAMMATICAM HEBRÆAM.

Vocabula ex quatuor prioribus capitibus Geneſcos.

Verſ. *Geneſ.* 1.

1 רֵאשִׁית Principium.
בָּרָא creauit.
אֱלֹהַּ Deus.
שָׁמַיִם Cœlum.
אֶרֶץ Terra.
2 הָיָה Fuit, factus eſt.
תֹּהוּ inanitas.
בֹּהוּ Vacuitas.
חֹשֶׁךְ tenebræ.
עַל Super, ſupra.
פָּנִים Facies.
תְּהוֹם Abyſſus.
רוּחַ Spiritus.
רָחַף mouit ſe.
מַיִם Aquæ.
3 אָמַר dixit.
אוֹר Lux.
4 רָאָה vidit.
כִּי Quod, quia; immo
טוֹב bonus.
בָּדַל ſeparauit, diſtinxit.
בֵּין inter.
5 קָרָא vocauit; nomen impoſuit.
יוֹם Dies.
לַיִל Nox.
עֶרֶב Veſpera.
בֹּקֶר mane, diluculum.
6 רָקִיעַ Expanſum.
תָּוֶךְ Medium.
7 עָשָׂה fecit.

אֲשֶׁר Qui, quæ, quod.
תַּחַת ſub, infra.
כֵּן ita, ſic.
9 קָוָה Ni. confluxit, congregauit.
אֶל ad.
מָקוֹם Locus.
יַבָּשָׁה Aridum.
10 מִקְוֶה Confluentia, congregatio.
יָם Mare.
11 דָּשָׁא Hi. Progerminauit.
דֶּשֶׁא Germen.
עֵשֶׂב Herba.
זָרַע ſeminauit.
זֶרַע Semen.
עֵץ Arbor, lignum.
פְּרִי Fructus.
מִין Species.
12 יָצָא exiit. Hi. produxit.
14 מָאוֹר Luminare.
אוֹת Signum.
מוֹעֵד Tempus. ſtatutum & certum.
שָׁנָה Annus.
15 אוֹר Lucere.
16 גָּדוֹל magnus.
מֶמְשָׁלָה Dominium.
קָטֹן paruus.
כּוֹכָב Stella.
17 נָתַן dedit.
18 מָשַׁל dominatus eſt.
20 שָׁרַץ reptauit; abunde produxit. wimmeln.
שֶׁרֶץ Reptile.
נֶפֶשׁ Anima.
חַיָּה Viuens; fera.
עוֹף Volatile, auis.
עוּף volare.
21 תַּנִּין Balæna, cetus.
כֹּל omnis.
רָמַשׂ repſit. ſich ſelbſt bewegen.
כָּנָף Alatus.
22 בָּרַךְ benedixit.
פָּרָה fructum fecit.
רָבָה multiplicauit.

מָלֵא impleuit.
24 בְּהֵמָה Beſtia. Zahm Thier.
רֶמֶשׂ Reptile.
25 אֲדָמָה Terra.
26 אָדָם Homo.
צֶלֶם Imago.
דְּמוּת Similitudo.
רָדָה dominatus eſt.
דָּגָה Piſcis.
27 זָכָר Maſculus.
נְקֵבָה Fœmina.
28 כָּבַשׁ Subiugauit, ſubiecit.
29 הִנֵּה Ecce.
אָכְלָה Cibus.
30 יֶרֶק Olus.
31 מְאֹד valde.

Geneſ. 2.

1 כָּלָה abſoluit, finiit.
צָבָא Exercitus.
2 מְלָאכָה Opus.
שָׁבַת quieuit.
3 קָדַשׁ ſanctificauit.
4 אֵלֶּה Illi, æ, a. Hi, hæ, hæc.
תּוֹלְדָה Generatio.
5 שִׂיחַ Frutex, virgultum.
שָׂדֶה Ager.
טֶרֶם Nondum.
צָמַח progerminauit.
לֹא Non.
מָטַר Hi. depluit.
אַיִן Nullus, nemo.
עָבַד Coluit, ſeruiuit.
6 אֵד & אִיד Vapor.
עָלָה aſcendit.
שָׁקָה bibit. Hi. irrigauit.
מִן A, de, ex.
7 יָצַר formauit.
עָפָר Puluis.
נָפַח inſpirauit.
אַף Vultus, naſus, nares.
נְשָׁמָה Spiraculum.
חַיִּים Vita. Lebensgeiſter.
8 נָטַע plantauit.

גַּן Hortus.
קֶדֶם Oriens.
שׂוּם ponere.
שָׁם ibi.
9 נֶחְמָד deſiderabilis.
מַרְאֶה Adſpectus.
מַאֲכָל Cibus.
יָדַע Sciuit, cognouit.
דַּעַת Scientia.
רַע malus.
10 נָהָר Fluuius.
פָּרַד Separauit.
רֹאשׁ Caput.
11 שֵׁם Nomen.
סָבַב circumdedit.
זָהָב Aurum.
12 אֶבֶן Lapis.
14 הָלַךְ iuit, ambulauit.
קִדְמָה Oriens.
15 לָקַח Sumſit, accepit.
נוּחַ Hi. poſuit, reliquit.
שָׁמַר cuſtodiuit.
16 צִוָּה Pi. præcepit.
אָכַל comedit.
17 מוּת mori.
מָוֶת Mors.
18 לְבַד Solus.
עֵזֶר Auxilium, adiutorium.
נֶגֶד coram.
19 בּוֹא venire.
מַה Quid; quomodo.
20 מָצָא inuenit.
21 נָפַל cecidit.
תַּרְדֵּמָה Sopor.
יָשֵׁן obdormiuit.
צֵלָע Coſta.
סָגַר clauſit.
בָּשָׂר Caro.
תַּחַת ſub, pro, loco.
22 בָּנָה ædificauit.
אִשָּׁה Mulier, vxor.
23 זֶה Hic. זֹאת Hæc, hoc.
פַּעַם vice.
עֶצֶם Os, oſſis.
אִישׁ Vir.
24 עַל־כֵּן propterea.
עָזַב reliquit.

אָב Pater.
אֵם Mater.
דָּבַק adhæſit.
25 עָרוֹם nudus.
בּוֹשׁ erubeſcere.

Geneſ. 3.

1 נָחָשׁ Serpens.
עָרוּם callidus, aſtutus.
אַף Etiam. auch, ja.
3 נָגַע tetigit.
פֶּן ne forte.
5 פָּקַח aperuit,
עַיִן Oculus.
6 תַּאֲוָה Deſiderium.
שָׂכַל Hi. Erudiuit, dedit intellectum.
גַּם etiam.
7 עֵירוֹם nudus.
הֵם illi, ipſi.
תָּפַר conſuit.
עָלֶה Folium.
תְּאֵנָה Ficus.
חֲגוֹרָה Cingulum.
8 שָׁמַע audiuit, obedivit.
קוֹל Vox.
חָבָא Hit. Abſcondit ſe.
9 אַיֵּה ubi.
10 יָרֵא timuit.
11 מִי Quis.
נָגַד Hi. indicauit.
בִּלְתִּי non, nequaquam.
13 נָשָׁא Hi. decepit.
14 אָרוּר maledictus.
גָּחוֹן Venter.
יָלַךְ iuit, ambulauit.
15 אֵיבָה Inimicitia.
שִׁית ponere.
שׁוּף conterere.
עָקֵב Calcaneu
16 עִצָּבוֹן Dolor.
עֶצֶב Dolor.
הֵרוֹן Conceptus.
יָלַד genuit, peperit.
בֵּן Filius.
תְּשׁוּקָה Appetitus.
17 בַּעֲבוּר propter.

18 קוֹץ Spina.
דַּרְדַּר Tribulus.
19 זֵעָה Sudor.
לֶחֶם Panis.
עַד vsque, vsque ad, donec.
שׁוּב reuerti.
20 חַי viuus, viuens.
21 כָּתְנוֹת Tunicæ.
עוֹר Pellis.
לָבַשׁ induit, veſtiuit.
22 הֵן Ecce.
עַתָּה Nunc.
שָׁלַח miſit.
יָד Manus.
עוֹלָם Æternitas, æternum.
24 גֵּרַשׁ expulit.
שָׁכַן habitauit.
לַהַט Flamma.
חֶרֶב Gladius.
הָפַךְ vertit.
דֶּרֶךְ Via.

Geneſ. 4.

1 הָרָה concepit.
קָנָה Acquiſiuit, poſſedit.
2 יָסַף addidit.
אָח Frater.
רוֹעֶה Paſtor.
צֹאן Grex.
3 קֵץ Finis.
מִנְחָה Munus.
4 בְּכוֹר primogenitus.
חֵלֶב Adeps.
שָׁעָה reſpexit.
5 חָרָה exarſit ira.
6 לָמָּה quare. wozu.
7 יָטַב Hi. bene fecit.
אִם Si.
שְׂאֵת Remiſſio. Vergebung, Annehmung.
פֶּתַח Oſtium.
חַטָּאת Peccatum.
רָבַץ cubuit.
8 קוּם ſurgere.
הָרַג occidit.

9 אֵי ubi.
10 מָה quid?
דָּם Sanguis.
צָעַק clamauit.
11 פָּצָה aperuit.
פֶּה Os, oris.
12 כֹּחַ Robur.
נָע vagus.
נָד profugus.
13 עָוֹן Iniquitas.
נָשָׂא Tulit, abſtulit, remiſit.
14 סָתַר latuit, abſcondit.
15 לָכֵן propterea.
שִׁבְעָתַיִם ſeptempliciter, ſepties.
נָקַם vltus eſt, vindicauit.
נָכָה percuſſit.
16 יָשַׁב habitauit, ſedit.
עִיר Vrbs.
19 שְׁתַּיִם duo.
20 אֹהֶל Tentorium.
מִקְנֶה Pecus.
21 תָּפַשׂ prehendit, tetigit.
כִּנּוֹר Cithara.
עוּגָב Organum pneumaticum.
22 לָטַשׁ erudiuit.
חֹרֵשׁ Opifex.
נְחֹשֶׁת Æs.
בַּרְזֶל Ferrum.
אָחוֹת Soror.
23 אָזַן Hi. auſcultauit.
אִמְרָה Sermo.
פֶּצַע Vulnus.
יֶלֶד Puer.
חַבּוּרָה Plaga, vibex.
25 עוֹד amplius.
אַחֵר alius.
26 אָז tunc.
חָלַל Hi. incepit.

FINIS.

ANNOTATIONES
QVÆDAM
IN D. MICHAELIS GRAMMATICAM HEBRÆAM.

Doctrina de Sillaba.

I. Tot dantur in voce ſillabæ, quot adſunt veræ vocales.

II. Sillaba (1) eſt vel *Simplex*, quæ conſtat ex vna conſonante & vocali; vel *Compoſita*, quæ ex duabus conſonantibus & vna vocali conſtat.

III. Sillaba (2) eſt vel Perfecta, vel Imperfecta. Sillaba *Perfecta* debet habere tres quantitates, ſeu moras.

Vocalis longa dat duas quantitates.

Vocalis breuis dat vnam.

Quælibet conſonans dat vnam quantitatem.

NB. Scheua mobile cum conſona ſua quaſi exſpirat.

IV. Sillaba *Imperfecta* quandoque eſt imperfecta in exceſſu, quandoque in defectu. Tonus omnia perficit, remouendo ſuperfluam quantitatem aut compenſando deficientem.

De Verbo פָּקַד

Pronomina Perſonalia (p. 102.) inſeruiunt Præterito ſecundum litteras *afformatiuas*, & Futuro ſecundum *præformatiuas*.

Omnium Præteritorum eſt vna eademque conjugandi forma. Idem iudicandum eſt de Futuris & Imperatiuis. Wie Eines gehet, ſo gehen ſie Alle.

Ob-

Obſervationes de Charactere Coniugationum.

1. Character Futuri Kal eſt *Chireck parvum* ſub litera præformatiua.

2. Infinitiuus, Imperatiuus & Futurum in Niphal habent *Dageſch forte in prima radicali*, id quod eorum Character eſt.

3. Piel, Püal & Hithpael vocantur Coniugationes graues ob *Dageſch forte in ſecunda radicali*, quod eorum Character generalis dicitur.

4. In ſpecie Piel & Püal habent in Futuris & Participiis *Scheua ſub litera præformatiua.*

5. Infinitiuus, Imperatiuus, Futurum & Participium in Hiphil cognoſcitur ex *Patach ſub litera præformatiua.*

Lib. I.

De fundamentis Hebraicis.

Cap. I. de Conſonantibus.

ad §. 5.

Gutturales אהחע nec Scheua ſimplex ſub ſe, nec Dageſch forte in ſe recipiunt. ר eſt æmula gutturalium.

ad §. 6. & 7.

Quieſcentes אהוי quieſcunt, quando neque infra ſe, neque immediate poſt ſe, ſed tantum ante ſe habent vocalem.

Reg. 1. Litteræ אהוי in curſu ſermonis facile *reſpirant* ſeu quieſcunt.

Vel prorſus *exſpirant* ſeu pereunt, & ſic vocalem ſuam poſt ſe relinquunt.

2. In grauiore vocis pronunciatione *inſeruntur* nonnunquam.

3. Facile inter ſe *permutantur*. In ſpecie *τὸ* ה facile tranſit in ת.

Cap. II. de Vocalibus.

ad §. 1 - 3.

Vocales ſunt vel *Longæ* vel *Breues*. Dantur etiam vocales quaſi Breuiſſimæ & impropriæ, nempe *Schewa* cum ſuis compoſitis.

ad §. 5.

Vocales *impuræ* dicuntur, quæ litteram quieſcentem aut Dageſch forte inuoluunt. Eiusmodi vocales in ſtatu conſtructo & incremento vocis finali inuariabiles ſunt.

Cap. III. de Tono.

ad §. 1 - 5.

Tonus regulariter eſt in vltima. Excipe has formas בַּיִת דֶּלֶת תַּחַת vbi propter perfectionem Sillabæ tonus eſt in penultima.

Item in coniugatione Hiphil, & in paradigmatibus קָם & סַב ante י, ו & ה tonus eſt in penultima.

ad §. 6.

Quinque Regulæ de vocalium & conſonantium *Permutatione ordinaria*, quæ fit ob celeriorem pronunciationem. p. 26.

I. In ſtatu reſtrictionis, aut ob incrementum vocis finale, deſcendente accentu, vocalis abſorbetur ac prorſus omittitur.

II. In concurſu plurium conſonantium ſine vocali, adæquata vocalis aſſumitur.

Nota (1) Quando duo Schvaim concurrunt ab initio vocis, prius mutatur in Chireck, Patach vel Segol, item in Komets chatuph.

(2)

(2) Schva compoſitum ſub gutturali conformat ſibi accedens ab initio punctum.

III. Vocalis cum affini facile commutatur. Quæ commutatio etiam locum habet in Euphonia & Affectu dicentis. p. 30.

IV. Etiam conſonans vel ſillaba ob rapidiorem pronunciationem abſorbetur.

V. Conſonans cum conſonante transponitur.

ad §. 7.

Sex Regulæ ſequentes agunt de *Permutatione* vocalium & conſonantium *extraordinaria*. p. 39.

1. Per tonum vocis extraordinarium vocalis vltima, aut penultima breuis producitur.

2. Vel tonus ex vltima in penultimam retrahitur, inprimis propter Vau conuerſiuum Futuri.

3. Ob tonum in penultima ſuſpenſum vltima ה per Apocopen abiicitur.

Sillaba ה vel nude abiicitur, vel abiecto ה, Segol ad primam radicalem ſæpe retrahitur. p. 43.

4. E contrario Affectus dicentis tonum etiam in vltimam reiicit; imprimis propter Vau conuerſiuum Præteriti.

5. Interdum vnus ex Spiritibus אהוי & נ Nun, in medio vocis per Epentheſin inſeritur.

6. Ob emphaſin vocis ſingularem litteræ אהוין, imprimis ה & ן, in fine per Paragogen adiiciuntur.

Cap. IV. de Notis diacriticis.

ad §. 1 & 3.

Dageſch eſt vel lene, vel forte.

Mercke zum Unterſcheid: Dageſch forte hat allezeit einen Vocalem gleich vorher, Dageſch lene aber ein Scheua.

ad

ad §. 5 - 8.

Omnis conſonans vocali deſtituta amat *Scheua*.

Quod (1) eſt vel mobile, vel immobile. Scheua *mouetur* ſeu legendo pronunciatur, quando eius conſonans non pertinet ad ſillabam. Seu quando eſt: *Primum, poſt ſocium, poſt longam, ſub geminante.*

(2) Eſt vel ſimplex, vel compoſitum ex Patach, Segol, Kometz.

Nota: Scheua compoſitum ſequente Scheua ſimplici conciditur, manente ſub præcedente litera (ַ) (ֶ) aut (ָ) chatuph. p. 61.

Lib. II.

De Paradigmatibus Hebraicis.

Cap. I. de Nomine.

ad §. 1.

Circa analyſin notandum eſt, quid vocabulum *Nudum*, quid *Auctum* ſit; & vbi aut quomodo augmentum acceſſerit, num ab initio an in fine.

ad §. 5.

Genera ſunt præcipue Duo: *Maſculina* vt plurimum terminant in literam radicalem. *Fœminina* terminant in ה & ת ſeruile. *Neutra* plerumque exprimuntur per terminationem fœmininam.

ad §. 8.

Caſus notantur per certas particulas, ſæpius innoteſcunt ex conſtructione.

ad §. 10.

Obſerues quinam ſit *Status Abſolutus*, quinam *Conſtructus ſeu Reſtrictionis*, eiusque mutatio diiudicanda eſt ex ratione p. 27- 29. Reg. I. II. & III. adducta.

Nota: Vocabulum in ſtatu conſtructo poſitum

cum

cum cognato ſuo in vnam quaſi vocem coaleſcit. Idem iudicandum eſt de vocibus per lineolam Makkeph combinatis.

Regula: In tertia ante tonum vocalis longa (Kametz & Tſere) ſtare non poteſt, ſed mutatur in breuem, imo in breuiſſimam. Excipe vocales impuras, quæ inuariabiles ſunt. p. 21.

Cap. II. de Particulis.

Notanda hic veniunt *Præfixa* (§. 2.) & *Suffixa* tam Nominum (§. 6.) aliarumque particularum (§. 9.) quam Verborum (§. 11. 12.)

Cap. III. de Verbis.

Verbum eſt vel Perfectum, vel Imperfectum ſeu Anomalon. De verbo Perfecto vide ſupra p. 10.

De Anomalis.

§. 1. Anomalon apud Hebræos dicitur, in quo vel littera gutturalis, vel quieſcens, vel defectiva & geminata reperitur.

§. 2. Natura & ordo anomalorum p. 145. ſeq. memoriæ ſtudioſe imprimatur h. m.

אֲסַף חֲמַל בָּחַל שָׁלַח : *Gutturalia.*

יָלַד קָם מָצָא גָּלָה נָגַשׁ : *Quieſcentia & Defectiva.*

סָבַב גִּלְגֵּל גִּלְגַּל הִתְגַּלְגַּל : *Geminantia & Quadrata.*

§. 3. Veteres Anomala denominarunt a tribus radicalibus Paradigmatis פעל e. gr. פ"י eſt verbum, vbi prima radicalis eſt Iod. ע"ו eſt verbum ſecundæ radicalis Vau. Sic geminantia ע ſunt verba, vbi ſecunda radicalis geminatur.

Obſeruationes methodologicæ anomaliam verborum imperfectorum concernentes.

§. 1. De

§. 1. De Gutturalibus ſummatim notes: (a) Gutturales litteræ nec Schva ſimplex ſub ſe, nec Dageſch forte in ſe recipiunt. p. 7. (b) Schva compoſitum ſub gutturali conformat ſibi accedens ab initio punctum p. 28. (c) Schva compoſitum ſequente Schva ſimplici conciditur. p. 61.

§. 2. De יָלַד monendum: Quando prima radicalis Iod ad formam Pakad eſt ſcheuanda, tunc Iod vel excidit, vel in Vau mutatur; cui cum imprimitur punctum vocale præformatiuorum, oritur inde aut וֹ aut וּ. Confer etiam p. 155. n. 5.

§. 3. In verbo קָם imprimis præteritum coniugationum Niphal & Hiphil a Docente prælegatur. Præterea hoc anomalon ex (ו) ſiue Cholem ſit, ſiue Schurek, & ex vocali longa ſub præformatiua facile cognoſcitur.

§ 4. Quæ de anomalia verborum מצא, גלה & נגש ſunt obſeruanda, ex oculari ipſorum inſpectione diiudicentur. Interim notes:

(a) Tertia radicalis ה ob incrementum vocis vel plane perit (nempe ante י & ו), vel in Iod & ת mutatur.

(b) Prima radicalis Nun (interdum etiam Iod) ſcheuandum abiicitur & compenſatur per Dageſch forte.

§. 5. Geminans סַב eandem fere, quam קָם, flectendi formam ſequitur. Inprimis vero Dageſch forte in vltima radicali hanc anomaliam facile prodit.

§. 6. Quadratorum indoles notetur ex ipſa Grammatica p. 178.

❀):(o):(❀